

Asia: VN/18750/2022-SM-11

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain ja kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta (tilapäinen suojelu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että SM esitysluonnos (VN/18750/2022-SM-11) on tarpeellinen ottaen huomioon keväällä 2023 todennäköisesti vallitsevan tilanteen, jossa moni Ukrainasta saapunut tilapäistä suojelua saava henkilö tulee olemaan oikeutettu kotikuntamerkintään.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tuo esille seuraavia huomioita:

- On yhdenvertaisuutta edistävää, että siirtymän kunnan palveluihin ehdotetaan olevan vastaava, kuin tilanteessa, jossa kansainvälistä suojelua hakenut tai tilapäistä suojelua saanut henkilö saa jatkuvan oleskeluluvan ja sitä myötä kotikuntamerkinnän.
- On myös inhimillistä ja käytännöllistä, että siirtymä vastaanottopalveluista kunnan palveluihin ei tapahtuisi ns. yhdessä yössä.
- OKM:n käsityksen mukaan esitysluonnos selkeyttäisi sen, että kunnan etuuksia ja palveluita voisi hetken aikaa saada myös esimerkiksi vastaanottokeskuksessa vielä asuva henkilö, jolla on jo kotikuntamerkintä.
- OKM on tuonut esiin kotikuntamerkinnän tuomat vaikutukset esimerkiksi varhaiskasvatusoikeuteen ja oppivelvollisuuteen sisäministeriön koostamassa muistiossa VN/6332/2022, SM011:00/2022, eikä niitä ole tarpeen tässä toistaa.
- OKM tahtoo korostaa palvelusiirtymää koskevan neuvonnan merkitystä tilanteessa, jossa henkilö on oikeutettu hakemaan kotikuntamerkintää.

- Esitysluonnoksen mukaan ”nykytilanteessa voidaan tulkita, ettei sellaisella tilapäistä suojelua saavalla, jolla on kotikuntalaisia tarkoitettu kotikunta, ole oikeutta saada vastaanottolain mukaisia vastaanottopalveluja” ja toisaalta vaikutusarvioiden mukaan ”kyseessä on sääntelyä selkeyttävä muutos, joka ei muuta nykytilaa.” OKM näkemyksen mukaan esitysluonnoksella luodaan tilanne, jossa henkilö on oikeutettu yhtä aikaa kahden tahon palveluihin. Tällä voi olla jonkinlaista kustannuksia lisäävää vaikutusta siihen vaihtoehtoon nähden, että henkilö olisi kerrallaan vain yhden tahon palveluiden piirissä.

On tärkeää huolehtia siitä, että kunnat saavat rahoituksen kaikista järjestämistään palveluista heti niiden alkujankohdasta lähtien.

Polvinen Minna

Opetus- ja kulttuuriministeriö - Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaan sivistystyön osasto